

La muntanya viva

Muntanya d'Alinyà

Com s'hi arriba?

Des de la C-14: entre Coll de Nargó i Organyà, cal agafar la L-401 direcció Sant Llorenç de Morunys, passats 4 km s'entra a l'espai natura de la Muntanya d'Alinyà i al km 10 s'arriba al poble d'Alinyà.

Des de Sant Llorenç de Morunys: cal agafar la L-401 direcció Organyà (carretera amb molts revolts), i s'arriba a l'espai un cop s'entra a l'Alt Urgell.

Equipaments

La Rectoria, centre d'informació/agrobotiga de la Muntanya d'Alinyà. Obert caps de setmana, festius i ponts de març a desembre i tot el mes d'agost, de 10 a 14.00h i de 16 a 18h (agost 19h).

Serveis:

Plaça del Ball Pla, Alinyà.
Tel. 973 058 991 | 608 055 666
info@alinyamuntanya.cat
alinyamuntanya.cat

Espai Natura

Espai gestionat per:

Fundació Catalunya La Pedrera

El nostre compromís amb la societat

A la Fundació Catalunya-La Pedrera, que gestiona l'Espai Natura Muntanya d'Alinyà, ajudem les persones a construir un futur millor i més just. Per això, oferim oportunitats als que més ho necessiten, fomentem el talent, la creació i l'educació, i conservem el patrimoni natural i cultural.

Amb l'adquisició d'aquesta guia contribueixes al manteniment i la cura d'aquest espai natural.

Muntanya d'Alinyà

Any adquisició: 1999
Superfície: 5.352 ha
Localització: Figols i Alinyà (Alt Urgell)
Coordenades GPS: E01°25'55,22" N42°11'14,28"

Entre la serra del Cadí, el Port del Compte i la vall del riu Segre, la Muntanya d'Alinyà és la finca privada més gran de Catalunya. Les seves més de 5.000 ha, entre els 500 i els 2.380 m d'altitud, i el seu relleu accidentat, conformen una gran diversitat d'ambients. Pastures, rius, boscos, cims, penya-segats i tarteres formen un conjunt d'una excepcional riquesa ecològica i paisatgística, on la gran fauna pirinenca viu en harmonia amb la població local.

Grandios escenari i refugi d'espècies emblemàtiques com l'isard o el gall fer, la Muntanya d'Alinyà se situa al Prepirineu català, l'única regió d'Europa on nidifiquen i s'observen amb facilitat les quatre espècies de voltors que viuen al continent europeu: el voltor comú, el trençalòs, el voltor negre i l'aufrany.

1. Voltor negre

Aegypius monachus

És l'ocell més gran d'Europa. Nia sobre els arbres, normalment grans pins i sureres en vessants inacessibles. A Catalunya es va extingir a principis del segle XIX, i actualment s'està reintroduint al Prepirineu català, amb alliberament d'exemplars a Boumort i a la Muntanya d'Alinyà.

2. Trençalòs

Gypaetus barbatus

D'enorme grandària i silueta esvelta. S'alimenta principalment d'ossos, que empassa sencers o trenca deixant-los caure des de gran alçada.

3. Aufrany

Neophron percnopterus

El més petit dels voltors europeus. Migrador, passa els hiverns a l'Àfrica.

4. Voltor comú

Gyps fulvus

El més comú i estès dels voltors europeus. Cria en grans colònies, en cingleres de roca.

5. Isard

Rupicapra rupicapra

Àgil i ràpid, de pelatge curt i de color castany, té un parell de banyes amb forma de ganxo molt característiques presents en ambdós sexes. Passa l'estiu en petits ramats als cims pirinencs, i a l'hivern baixa als boscos.

6. Ase català

Equus asinus

Gros, de gran potència, temperament enèrgic i excel·lent conformació, és una raça de ruc de qualitats extraordinàries. Es troba en perill d'extinció.

7. Pi negre

Pinus uncinata

De forma cònica per resistir la neu, és el pi de l'alta muntanya. Té les branques baixes i el tronc normalment recte i gruixut, tot i que de vegades és tortuós.

8. Corona de rei

Saxifraga longifolia

Planta endèmica dels Pirineus que viu a les fissures de les roques en substrats calcaris. Floreix entre els mesos de maig i agost. Té propietats medicinals, i és un remei popular entre els pastors per les seves propietats abortives.

9. Savina comuna

Juniperus phoenicea

Arbust o arbre molt resistent i per això es troba des del nivell del mar fins als 2.400 metres d'altitud. El tronc de vegades és tortuós i la capçada pot estar deformada per l'acció del vent. La fusta és molt resistent i s'utilitza per fer bigues i mobles.

Fauna i flora

Les característiques geogràfiques, la marcada variació altitudinal i la diversitat d'actuacions de l'home sobre el medi, generen una gran biodiversitat. Als boscos s'hi troben espècies tan interessants com el gallfer, el cabirol o el picot negre; als prats i matollars hi viuen llebres, conills o guineus; els indrets rocosos acullen isards i talpons de tartera, a les cingleres nien i crien els grans rapinyaires; als rius destaquen la truita autòctona i la llúdriga; i a les basses i aiguamolls el trítol pirinenc i la granota roja. La riquesa florística és més que notable, amb quasi un miler de taxons de plantes vasculars identificades.

La pervivència de la vida rural

Els habitants de la Muntanya d'Alinyà han mantingut les activitats tradicionals de muntanya d'aquesta zona com són la ramaderia extensiva de vaques i ovelles i els conreus de patata del bufet, una varietat molt preuada que es conrea a camps d'altitud i que localment s'anomenen "trufos". Aquestes activitats són perfectament compatibles amb els objectius de conservació, i cal preservar-les i potenciar-les.

Les fonts

Lligades des de sempre a l'activitat agrícola, ramadera i forestal, i llocs de repòs per als excursionistes, les fonts representen un element valuós. La Muntanya d'Alinyà té dues fonts importants amb un cabal abundant i mantingut: la font de l'Aiguaneix i la font de Codonyes.

La visita al llarg de les estacions

A Alinyà l'estiu pot ser eixut i molt calorós, i un xic més fresc en alçada. A la tardor groguegen els roures, els pollancre i els freixes. A les parts més altes, la neu sol aparèixer a l'hivern. La primavera arriba aviat a les valls i avança amb l'altitud, cobrint de flors els prats i les pastures. A través de la xarxa de camins que travessa la Muntanya d'Alinyà i de punts panoràmics com l'ermita de Sant Ponç i la de Santa Pelaia, podem descobrir un mosaic de paisatges de gran valor natural.

Dibuixos: Toni Llobet

- Carretera principal
- Carretera local
- Pista asfaltada
- Pista forestal
- Pista secundària
- Pista precària
- Pas restringit
- Camí
- Corriol
- GR
- Espai de la Fundació
- Espais naturals protegits
- La Rectoria (Centre de visitants/Agrobotiga)
- Aparcament
- Accés reserva
- Poble
- Veïnat
- Masia
- Mirador
- Església
- Aula Campus Universitari
- Refugi de muntanya
- Cim
- Espai d'interès paisatgístic/natural
- Vista panoràmica
- Aguait (observatori)
- Cabana de Pedra Seca
- Arbre monumental
- Torre
- Monument megalític
- Font

Itineraris recomanats

1 Camí de l'Aiguaneix
 1h 10' +245 m i -230 m 3,200 km

Itinerari circular que permet visitar la bonica i cabalosa font de l'Aiguaneix, i recórrer els voltants del roc de Castellimic, que ens dona una visió molt completa de la part central de la vall d'Alinyà.

2 Camí de l'Estret
 2h 20' +240 m i -145 m 5,800 km

Itinerari circular que permet visitar un tram del camí ral de Solsona a la Seu d'Urgell, amb algunes vistes panoràmiques, i el ben poc recorregut camí de l'Estret.

3 Camí de Sant Ponç
 0h 40' +180 m i -1,9 km

Itinerari lineal curt que, sempre de pujada, ens porta fins a l'ermita de Sant Ponç, passant per la font del Gavató. Els més esportistes podran enfilar-se fins a la roca de Sant Ponç per una via ferrada curta i fàcil. A sobre la roca encara són visibles algunes ruïnes del castell d'Alinyà.

4 Camí del tossal de l'Àliga
 3h +415 m i -8 km

Itinerari circular que porta a un cim situat a la capçalera de la vall d'Alinyà amb un gran vista panoràmica. També ressegim un conjunt d'indrets bonics al voltant del corral del Ramon, on s'aprecia l'empremta del conreu de la patata.

5 Camí de Jordanera
 2h 40' +410 m i -7,950 km

Itinerari circular que ens permet recórrer un extrem de la vall alta del barranc de Jordanera, amb un paisatge molt variat i alguns punts interessants com el roc Pistolet o la font de Jordanera.

6 Camí de Portell
 5h 30' +850 m i -810 m 15,6 km

Itinerari circular llarg que permet conèixer la meitat ponentina de la vall d'Alinyà. La primera meitat recorre els replans del camí ral i les valls de Colleboix i la de Portell; i una segona meitat s'enfila a l'ermita de Sant Ponç, un bon mirador sobre Alinyà i els seus veïnats.

7 Camí de la Moixa
 1h 20' +100 m i -100 m 4,400 km

Itinerari circular curt que combina la varietat de paisatges amb grans panoràmiques, en especial cap al roc de Galliner i el Turp.

8 Camí del clot Fité
 3h 45' +465 m i -775 m 10,800 km

Itinerari lineal llarg que recorre dues valls força llargues, la de Colleboix i la del Portell, i després s'enfila a l'ermita de Sant Ponç.

9 Camí del roc Galliner
 2h 25' +690 m -20 m 6,700 km

Itinerari lineal que ens porta des d'Alinyà fins al cim més alt del roc de Galliner, una serra rocosa situada al centre de la vall, amb molt bona vista panoràmica.

10 Camí de la Planassa
 1h 50' +280 m i -280 m 5,000 km

Itinerari circular que, passant pels veïnats de les Sorts i Llobera, dona la volta al tossal de Salamó, un dels turons rocósos que s'enlaira en aquesta vall.

11 Camí de Tarrés
 2h +490 m i -70 m 5,600 km

Itinerari lineal que en gran part segueix l'antic camí ral de Solsona a la Seu d'Urgell, passant per indrets espectaculars i pel peu del gran anticlinal de la roca de la Pena. Es pot complementar amb el número 12, que ens permet tornar de l'Alzina d'Alinyà a Alinyà.

12 La dreuera
 1h -365 m i -3,300 km

Itinerari lineal entre dues poblacions de la vall per l'antic camí de bast, que ens permet visitar el petit nucli de masos dispersos de la Vall del Mig, situat en uns replans voltats de carrascars.

13 Camí de Malhivern
 4.15 h +550 m i -750 m 10,900 km

Itinerari lineal llarg que ens porta de la vall de Perles a la vall del Segre, saltant per sobre les carenes rocoses de l'extrem del Roc de Galliner. El recorregut es completa amb l'ascensió al tossal de Balinyó, la visita a la font de Codonyes i la baixada a Figols d'Organyà.

14 Camí Ral de Solsona a la Seu
 2.10 h +290 m i -430 m 4,855 km

Itinerari lineal que porta de l'Alzina d'Alinyà a Osera, un poble molt pintoresc de la Vall de la Vansa, per indrets molt bonics i variats. Aquest recorregut és especialment indicat per observar el trençalós.

Observacions: Recorre alguns indrets pedregosos, com la tartera sobre l'Aiguaneix i la rasa de Vall-llonga.

Observacions: requereix una bona preparació física.

Dificultat física segons el mètode SENDIF

Informació d'interès

- La Rectoria (Centre de visitants/Agrobotiga):** Tel. 973 058 991
- Ajuntament d'Alinyà:** Tel. 973 38 31 00
- Taxis:** Lluis (de Cal Graell). Tel. 689 09 62 58
- Farmàcies:** Coll de Nargó, tel. 973 38 33 86; Organyà, tel.: 973 38 21 93
- Consultori mèdic:** Coll de Nargó, tel. 973 38 52 52; Organyà, tel. 973 38 20 99
- Centre d'Assistència Primària a Ollana:** Tel. 973 46 30 22
- Emergències:** Tel. 112
- ON ES POT MENJAR?**
Cuina de casa als pobles de Llobera, Alinyà i Cambrils dels Pirineus.
- ON ES POT DORMIR?**
- A Alinyà:** Cal Celso. Tel. 973 37 00 92
- A Llobera:** Ca la Lluisa del Peretó. Tel. 973 37 01 81
- A Organyà:** L'Alberg. Tel. 670 44 78 96
- Hotel Dom. Tel. 973 48 90 27
- Càmping. Tel. 973 38 33 70
- A Coll de Nargó:** Hotel Betriu. Tel. 973 38 30 20
- Fonda Del Llac. Tel. 973 38 21 73
- A Cambrils:** Ca l'Agustí - Càmping la Comella. Tel. 973 48 90 27
- Casa Espunyes. Tel. 973 48 14 43
- A Odèn:** El Call d'Odèn. Tel. 689 47 75 90

Recomanacions per la visita

- Clima d'alta muntanya (irradiació solar intensa durant el dia i baixada de temperatures sobretot a la nit)
- Portar roba d'abric, protecció solar, ulleres de sol i gorra/barret o similar. Porta també aigua, calçat i roba còmoda per caminar.
- Recomanable portar binoculars i guies d'observació de flora i fauna si se'n disposa.
- Prohibida la circulació de vehicles fora de camins i pistes.
- No surtis dels camins marcats.
- No es permet l'acampada lliure.
- Està totalment prohibit fer foc.
- Emporta't les deixalles.

No et pots perdre

La Rectoria
Al costat de l'església d'Alinyà hi ha obert aquest centre de visitants de la Muntanya d'Alinyà que acull una agrobotiga especialitzada en productes de la zona així com un espai expositiu dels aspectes més significatius de la vall.

Les vistes des de Santa Pelaia
Des d'aquesta ermita romànica emplaçada a 1.262 metres d'altitud, s'obtenen unes magnífiques vistes de la vall.

El mirador dels voltors
Mirador dirigit cap a la zona on es troben habitualment els voltors comuns i negres a la vall. També s'hi poden observar trençalosos i aufransys a més de l'àliga daurada, corbs, milans i d'altres rapinyaires.

La font de l'Aguaneix
La font és una bonica surgència acompanyada de molsa i d'una ufana boxeada, que en fan un indret molt agradable. S'hi arriba pel camí de bast que surt entre Alinyà i Llobera. Aquest pobles, precisament, en beuen l'aigua, que es recollida en un dipòsit més avall de la font.

Els forats dels trumfos
A diversos indrets de la vall trobareu unes construccions de pedra seca mig soterrades destinades des d'antic a la conservació i emmagatzematge de la patata.

L'aprofitament de la fusta i la conservació de la biodiversitat dels boscos

La planificació forestal delimita zones de conservació on no es pot fer cap actuació forestal per tal de preservar les espècies més sensibles, mentre que indica d'altres zones on es preveuen tasques que afavoreixin la qualitat del bosc, disminuint el risc d'incendis i augmentant la biodiversitat. La fusta que s'obté de les actuacions forestals es processa per a produir biocombustibles per calefacció.